

ทะเบียนพินัยกรรม

ส่วนการทะเบียนทั่วไป

สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

กระทรวงมหาดไทย

สำนักบริหารการทะเบียน

59 ม.11 ถ.ลำลูกกา (คลอง 9) ต.บึงทองหลาง อ.ลำลูกกา จ.ปทุมธานี 12150

โครงสร้างการบริหารงานของกรมการปกครอง

อธิบดีกรมการปกครอง

กลุ่มตรวจสอบภายใน

กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

ราชการบริหารส่วนกลาง

รองอธิบดีกรมการปกครอง
ฝ่ายบริหารและพัฒนาระบบงาน

รองอธิบดีกรมการปกครอง
ฝ่ายความมั่นคง

รองอธิบดีกรมการปกครอง
ฝ่ายการปกครองท้องที่

รองอธิบดีกรมการปกครอง
ฝ่ายการทะเบียน
และเทคโนโลยีสารสนเทศ

วิทยาลัยการปกครอง

สำนักกิจการความมั่นคงภายใน

สำนักบริหารการปกครองท้องที่

สำนักบริหารการทะเบียน

กองการเจ้าหน้าที่

สำนักจําหนายการ
กองอาสารักษาดินแดน

สำนักการสอบสวนและนิติการ

กองการสื่อสาร

กองวิชาการและแผนงาน

ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ
ด้านความมั่นคงภายใน

ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านกฎหมาย

ศูนย์สารสนเทศ
เพื่อการบริหารงานปกครอง

สำนักงานเลขานุการกรม

ผู้ช่วยเลขาธิการ
ศูนย์จําหนายการบริหาร
จังหวัดชายแดนภาคใต้

กองคลัง

กองส่งเสริมองค์การศาสนา
อิสลามและกิจการวีชัย

สำนักงานศูนย์ปฏิบัติการ
ต่อต้านการทุจริต

กองตรวจราชการ
และเรื่องราวร้องทุกข์

ขอบเขตจําหนายหน้าที่ราชการบริหารส่วนกลาง

☐ หน่วยงานตามกฎกระทรวงฯ 11 หน่วยงาน และ 2 กลุ่ม มีจําหนายหน้าที่ตามกฎกระทรวง
แบ่งส่วนราชการกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2559

☐ หน่วยงานภายใน (เพิ่มเติม) ตามคำสั่งกรมการปกครอง ที่ 1275/2559
ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2559

■ เป็นการจัดโครงสร้างการบริหารเพิ่มเติมสำหรับตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญ

ขอบเขตจําหนายหน้าที่ราชการบริหารส่วนภูมิภาค

- จําหนายหน้าที่ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2559 (Function)
- จําหนายหน้าที่ตาม พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (Agenda+Area+Function)
- จําหนายหน้าที่ตามกฎหมายเฉพาะ (Function)
- จําหนายหน้าที่ตามคำสั่งกรมการปกครองที่ 1275/2559 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2559 (Function)

ราชการบริหารส่วนภูมิภาค

ที่ทำการปกครองจังหวัด (76 จว.)

ปลัดจังหวัด

- กลุ่มงานปกครอง (จําจังหวัด)
- กลุ่มงานความมั่นคง (ป้องกันจังหวัด)
- กลุ่มงาน/ฝ่ายการเงินและบัญชี (เสมือนตราจังหวัด)
- กลุ่มงานจําหนายความเป็นธรรม

ที่ทำการปกครองจําเภอ (878 อ.)

นายจําเภอ

- กลุ่มงานบริหารงานปกครอง
- กลุ่มงาน/ฝ่ายทะเบียนและบัตร
- กลุ่มงาน/ฝ่ายความมั่นคง
- กลุ่มงานจําหนายความเป็นธรรม
- สำนักงานจําเภอ
- ศูนย์ดำรงธรรมจําเภอ

ที่ทำการปกครองทั้งจําเภอ

ศ.ภาค (9)

กง.บพท.

ผชช.
เทคโนโลยีฯ

ผชช.
การบริหาร
งานทะเบียน

สทร.
ส่วนการทะเบียนราษฎร

สบป.
ส่วนบัตรประจำตัวประชาชน

สทท.
ส่วนการทะเบียนทั่วไป

สสท.
ส่วนส่งเสริมการทะเบียน
และบัตร

สปท.
ส่วนป้องกันและปราบปรามการ
ทุจริตการทะเบียนและบัตร
ประจำตัวประชาชน

สพท.
ส่วนบริหารและพัฒนา
เทคโนโลยีการทะเบียน

สนท.
ส่วนนิติการงานทะเบียน

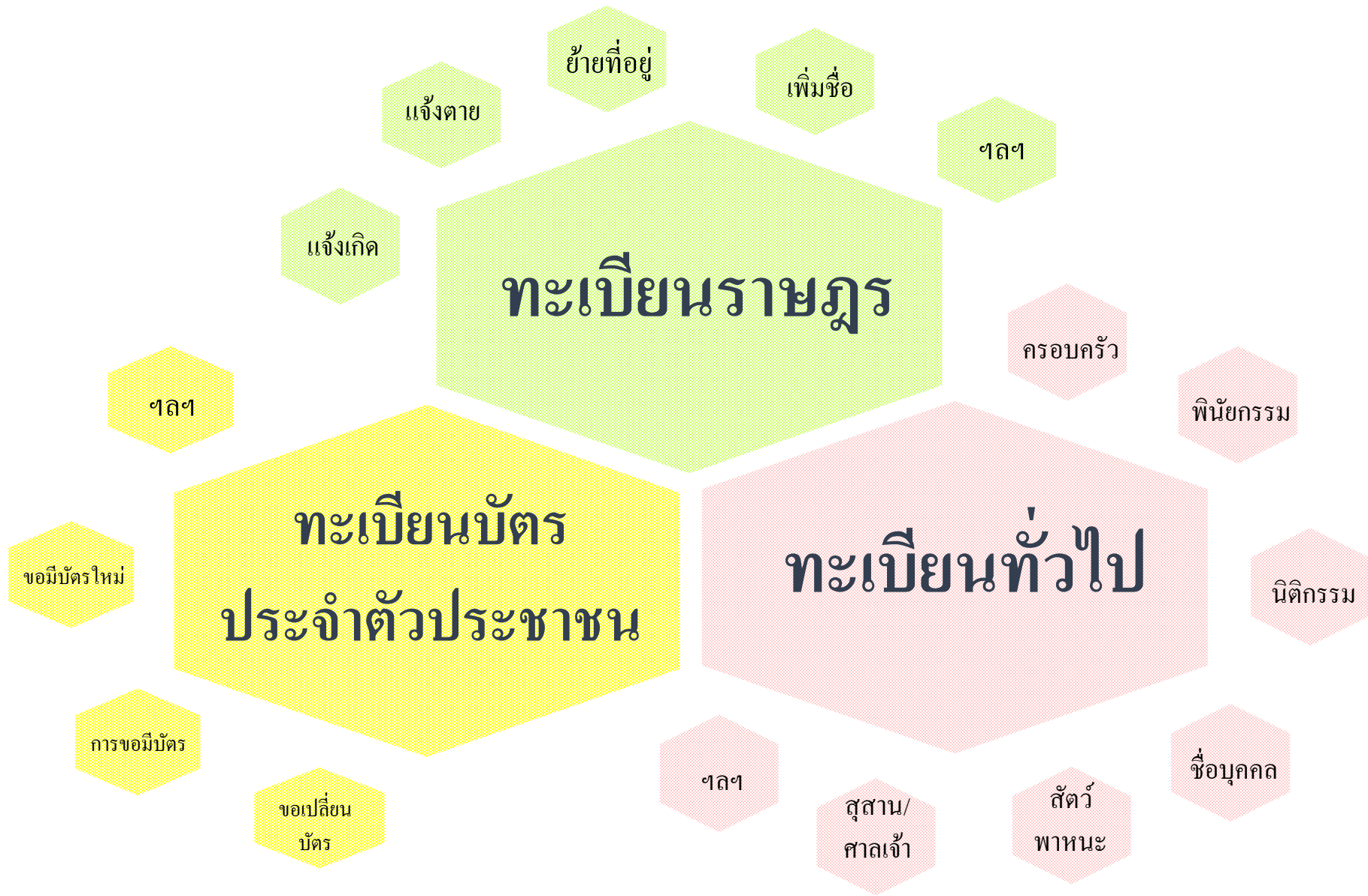
สบจ.
ส่วนบูรณาการฐานข้อมูล
กลางภาครัฐ

สสบ.
ส่วนสัญชาติและการทะเบียนและ
บัตรประจำตัวบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทย

โครงสร้างส่วนการทะเบียนทั่วไป (สทท.)

งานทะเบียน ณ สำนักทะเบียนอำเภอ/ท้องถิ่น

หนังสือรับรอง

- สถานภาพการสมรส
- คำนำหน้านาม
- อำนาจปกครองบุตร

1. ทะเบียนครอบครัว

2. ทะเบียนพินัยกรรม <<<

3. ทะเบียนนิติกรรม

งานทะเบียนที่อยู่
ในความรับผิดชอบ

4. ทะเบียนชื่อบุคคล

5. ทะเบียนสัตว์พาหนะ

6. ทะเบียนศาลเจ้า

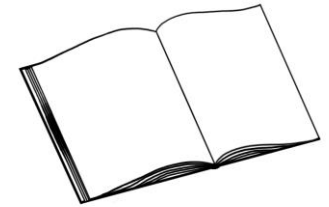
7. ทะเบียนสุสานและฌาปนสถาน

ณ.ป.ค.

ณ.ก.น.

ทะเบียนพินัยกรรม

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- ❖ ป.พ.พ. บรรพ 6
- ❖ กฎกระทรวงมหาดไทย ออกตามความใน ม. 1672 แห่ง ป.พ.พ.
- ❖ กฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2503) ออกตามความใน ม. 1672 แห่ง ป.พ.พ.
- ❖ ระเบียบการทำพินัยกรรม การตัดทายาทโดยธรรมมิให้รับมรดก การถอนการตัดทายาทโดยธรรมมิให้รับมรดกและการสละมรดก พ.ศ. 2489
- ❖ คำพิพากษาศาลฎีกา
- ❖ หนังสือสั่งการ

พินัยกรรม คือ คำสั่งสุดท้ายซึ่งแสดงเจตนา
กำหนดการเพื่อตายในเรื่องทรัพย์สินหรือกิจการต่าง ๆ
ของตนเอง เพื่อที่จะเกิดผลบังคับตามกฎหมายในเมื่อ
ผู้ทำพินัยกรรมถึงแก่ความตาย
โดยทำแบบใดแบบหนึ่งที่กฎหมายกำหนดไว้

แบบของพิณัยกรรม

1.

พิณัยกรรมแบบธรรมดา (ม.1656)

2.

พิณัยกรรมเขียนเองทั้งฉบับ (ม.1657)

3.

พิณัยกรรมทำเป็นเอกสารฝ่ายเมือง (ม.1658-1659)

4.

พิณัยกรรมทำเป็นเอกสารลับ (ม.1660-1661)

5.

พิณัยกรรมทำด้วยวาจา (ม.1663-1664)

สถานที่ทำพินัยกรรม

➤ ที่ว่าการอำเภอ (ฝ่ายทะเบียน)

/นายอำเภอ

➤ สำนักงานเขต (ฝ่ายปกครอง)

/ผู้อำนวยการเขต

สถานที่ทำพินัยกรรม

➤ **สถานทูต/กงสุลไทย ณ ต่างประเทศ**

/พนักงานทูต หรือกงสุลฝ่ายไทย หรือพนักงานใด ๆ ซึ่งมีอำนาจตามกฎหมายของต่างประเทศนั้น ๆ ที่จะรับบันทึกข้อแจ้งความไว้เป็นหลักฐานได้

➤ **ในภาวะการณ์รบหรือการสงคราม** บุคคลที่รับราชการทหารหรือทำการเกี่ยวข้องกับราชการทหาร

/นายทหารหรือข้าราชการฝ่ายทหารชั้นสัญญาบัตร

ความสามารถของผู้ทำพินัยกรรม

1. มีอายุ 15 ปีบริบูรณ์

2. ไม่เป็นบุคคลที่ศาลสั่ง
ให้เป็นคนไร้ความสามารถ

บุคคลต้องห้ามผู้รับทรัพย์สินตามพินัยกรรม

1. ผู้เขียน

2. พยาน

3. คู่สมรสของผู้เขียน

4. คู่สมรสของพยาน

5. พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้จดข้อความที่พยานนำมาแจ้งในเหตุพฤติการณ์พิเศษ

ทนายทโดยธรรม/ผู้รับพินัยกรรม

กองมรดกยอมตกทอดแก่ทนายทโดยสิทธิตามกฎหมาย
หรือโดยพินัยกรรม

ทนายทที่มีสิทธิตามกฎหมาย เรียกว่า

“ทนายทโดยธรรม”

ทนายทที่มีสิทธิตามพินัยกรรม เรียกว่า

“ผู้รับพินัยกรรม”

ทายาทโดยธรรม

ทายาทโดยธรรมมี 6 ลำดับเท่านั้น และภายใต้บังคับแห่งมาตรา 1630 วรรค 2 แต่ ละลำดับมีสิทธิได้รับมรดกก่อนหลังดังต่อไปนี้ คือ

- (1) ผู้สืบสันดาน
- (2) บิดามารดา
- (3) พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน
- (4) พี่น้องร่วมบิดาหรือร่วมมารดาเดียวกัน
- (5) ปู่ ย่า ตา ยาย
- (6) ลุง ป้า น้า อา

คู่สมรสที่ยังมีชีวิตอยู่นั้นก็เป็นทายาทโดยธรรม ภายใต้บังคับของบทบัญญัติ

พิเศษแห่งมาตรา 1635

บุคคลที่เป็นพยานในการทำพินัยกรรมไม่ได้

1. ผู้ซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะ

2. บุคคลวิกลจริตหรือบุคคลซึ่งศาลสั่ง
ให้เป็นผู้เสมือนไร้ความสามารถ

3. บุคคลที่หูหนวก เป็นใบ้ หรือจักษุบอด
ทั้งสองข้าง

การจัดตั้งผู้จัดการมรดก

1. พินัยกรรม หรือคำสั่งศาล

(ม.1711)

2. ผู้ทำพินัยกรรมจะตั้งบุคคลคนเดียวหรือ

หลายคนให้เป็นผู้จัดการมรดกก็ได้ (ม.1715)

บุคคลต่อไปนี้จะเป็นผู้จัดการมรดกไม่ได้

1. ผู้ซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะ

2. บุคคลวิกลจริตหรือบุคคลซึ่งศาลสั่งให้เป็นผู้เสมือนไร้ความสามารถ

3. บุคคลซึ่งศาลสั่งให้เป็นคนล้มละลาย

พินัยกรรมแบบธรรมดา

หลักเกณฑ์

- ทำเป็นหนังสือ ลงวัน เดือน ปี ในขณะที่ทำขึ้น
- ผู้ทำพินัยกรรมต้องลงลายมือชื่อไว้ต่อหน้าพยานอย่างน้อย 2 คน พร้อมกัน ซึ่งพยานสองคนนั้นต้องลงลายมือชื่อรับรองลายมือชื่อของผู้ทำพินัยกรรมไว้ในขณะนั้น

พินัยกรรมแบบธรรมดา

หลักเกณฑ์

- การขูดลบ ตก เต็ม หรือการแก้ไขเปลี่ยนแปลงอย่างอื่นซึ่งพินัยกรรมนั้นย่อมไม่สมบูรณ์ เว้นแต่จะทำได้ปฏิบัติตามแบบอย่างเดียวกับการทำพินัยกรรมตามมาตรานี้

พินัยกรรมเขียนเองทั้งฉบับ

หลักเกณฑ์

- เป็นเอกสารเขียนเองทั้งฉบับก็ได้ กล่าวคือผู้ทำพินัยกรรมต้องเขียนด้วยมือตนเองซึ่งข้อความทั้งหมด วัน เดือน ปี และลายมือชื่อของตน
- การขูดลบ ตก เต็ม หรือการแก้ไขเปลี่ยนแปลงอย่างอื่นซึ่งพินัยกรรมนั้นย่อมไม่สมบูรณ์ เว้นแต่ผู้ทำพินัยกรรมจะทำได้ด้วยมือตนเอง และลงลายมือชื่อกำกับไว้

พินัยกรรมเขียนเองทั้งฉบับ

หลักเกณฑ์

- บทบัญญัติมาตรา ๘ แห่งประมวลกฎหมายนี้ มิให้ใช้บังคับแก่พินัยกรรมที่สร้างขึ้นตามมาตรานี้

* ต้องเขียนเอง

* ห้ามลงลายพิมพ์นิ้วมือ แงงใด ตราประทับ หรือเครื่องหมายอื่น

พินัยกรรมทำเป็นเอกสารฝ่ายเมือง

1. ผู้ทำพินัยกรรมแจ้งข้อความที่ตนประสงค์แก่กรรมการอำเภอ (นายอำเภอ) และต่อหน้าพยานอีกอย่างน้อย 2 คน พร้อมกัน
2. นายอำเภอต้องจดข้อความที่ผู้ทำพินัยกรรมแจ้งลงไว้ และอ่านข้อความนั้นให้ผู้ทำพินัยกรรมและพยานฟัง
3. เมื่อผู้ทำพินัยกรรมและพยานทราบแน่ชัดว่าถูกต้องตรงกัน กับที่ผู้ทำพินัยกรรมแจ้งไว้ ให้ผู้ทำพินัยกรรมและพยานลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญ

พินัยกรรมทำเป็นเอกสารฝ่ายเมือง

4. นายอำเภอลงลายมือชื่อ และลงวัน เดือน ปี แล้วประทับตราตำแหน่งเป็นสำคัญ (การขูดลบ ตก เต็ม หรือการแก้ไขเปลี่ยนแปลงอย่างอื่นซึ่งพินัยกรรมย่อมไม่สมบูรณ์ เว้นแต่ผู้ทำพินัยกรรม พยาน และกรมการอำเภอจะได้ลงลายมือชื่อกำกับไว้)

5. ถ้าผู้ทำพินัยกรรมสามารถฝากพินัยกรรมให้นายอำเภอเก็บรักษาไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอ โดยออกใบรับ พก.7 ให้แก่ผู้ทำพินัยกรรมยึดถือไว้เป็นหลักฐาน หรือประชาชนรับไปเก็บไว้เองโดยไม่ต้องออกใบรับ พก.7

พินัยกรรมทำเป็นเอกสารฝ่ายเมือง

6. เมื่อผู้ทำพินัยกรรมถึงแก่ความตาย ผู้จัดการมรดกหรือผู้ได้รับทรัพย์มรดกโดยพินัยกรรม หรือโดยสิทธิโดยธรรมเป็นจำนวนมากที่สุด หรือผู้ซึ่งทำพินัยกรรมสั่งให้มอบพินัยกรรมขอรับพินัยกรรมไปได้ โดยแสดงหลักฐานการตายของผู้ทำพินัยกรรมเมื่อสอบสวนเป็นที่พอใจแล้วให้นายอำเภอมอบพินัยกรรมโดยให้ผู้รับลงชื่อในทะเบียนพินัยกรรมและต้นขั้วใบรับ แล้วเก็บใบท่อนปลายนั้นรวมเรื่องไว้

พินัยกรรมทำเป็นเอกสารฝ่ายเมือง

7. การทำพินัยกรรมแบบเอกสารฝ่ายเมืองไม่จำเป็นต้องทำใน
ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอเสมอไป ถ้าผู้ร้องขอจัดทำนอก
ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ก็ได้

พินัยกรรมทำเป็นเอกสารลับ

ผู้ทำพินัยกรรมแสดงความจำนงตามแบบของเจ้าพนักงานยื่นต่อ
กรมการอำเภอ (นายอำเภอ) ณ ที่ว่าการอำเภอ แล้วปฏิบัติตาม
หลักเกณฑ์ต่อไปนี้

1. สอบถามผู้ทำพินัยกรรมว่าได้ลงลายมือชื่อในพินัยกรรมหรือยัง และ
ตรวจดูว่าผู้ทำพินัยกรรมได้ผนึกพินัยกรรมลงลายมือชื่อคาบรอยผนึก
นั้นแล้ว (การขูดลบ ตก เต็ม หรือการแก้ไขเปลี่ยนแปลงอย่างอื่นซึ่ง
พินัยกรรมนั้นยอมไม่สมบูรณ์ เว้นแต่ผู้ทำพินัยกรรมจะได้ลงลายมือ
ชื่อกำกับไว้)

พินัยกรรมทำเป็นเอกสารลับ

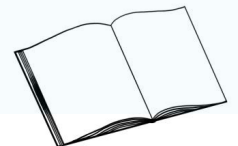
2. ผู้ทำพินัยกรรมนำพินัยกรรมที่ผนึกไปแสดงพร้อมด้วยพยานอีกอย่างน้อย 2 คน และแจ้งต่อบุคคลทั้งหมดเหล่านั้นว่าเป็นพินัยกรรมของตน ถ้าพินัยกรรมนั้นผู้ทำพินัยกรรมมิได้เป็นผู้เขียนเองโดยตลอด ผู้ทำพินัยกรรมจะต้องแจ้งนามและภูมิลำเนาของผู้เขียนให้ทราบด้วย

3. นายอำเภอจดถ้อยคำของผู้ทำพินัยกรรม วัน เดือน ปี ที่ทำพินัยกรรม ลงบนซอง และประทับตราตำแหน่ง แล้วให้นายอำเภอ ผู้ทำพินัยกรรม และพยานลงชื่อบนซองนั้น

พินัยกรรมทำเป็นเอกสารลับ

4. คนไข้ และหูหนวก หรือผู้ที่พูดไม่ได้ มีความประสงค์จะทำพินัยกรรมเป็นเอกสารลับก็ได้ โดยให้ ผู้นั้นเขียนด้วยตนเองบนซองพินัยกรรมต่อหน้านายอำเภอและพยานอย่างน้อย 2 คน ว่าพินัยกรรมที่ผมนั้นเป็นของตนแทนการให้ถ้อยคำ และหากมีผู้เขียนก็ให้เขียนชื่อกับภูมิลำเนาของผู้เขียนพินัยกรรมด้วย รวมทั้งให้นายอำเภอจดลงบนซองว่าผู้ทำพินัยกรรมได้ปฏิบัติตาม ม.1660 (3) ตามข้อ 3

พินัยกรรมทำเป็นเอกสารลับ

5. ถ้าผู้ทำพินัยกรรมแบบเอกสารลับประสงค์จะขอรับ
ไปทันที ก็ให้นายอำเภอมอบให้ไปได้ โดยให้ผู้ทำ
พินัยกรรม ลงชื่อรับในสมุดทะเบียน โดยไม่ต้องออก
ใบรับ หากจะฝากไว้ทำอำเภอก็ได้ โดยอำเภอจะออก
ใบรับ พก.7 ให้

พินัยกรรมทำด้วยวาจา

1. เมื่อมีพฤติการณ์พิเศษ ไม่สามารถทำพินัยกรรมแบบอื่นที่กฎหมายกำหนดไว้ได้ (แบบ 1 - 4) เช่น ตกอยู่ในอันตราย ใกล้ความตาย หรือเวลามีโรคระบาด หรือสงคราม ซึ่งในพฤติการณ์เช่นนี้ผู้ทำพินัยกรรมไม่อาจหาเครื่องมือเครื่องเขียนได้ทันท่วงที ดังนั้น บุคคลนั้นจะทำพินัยกรรมด้วยวาจาก็ได้ แต่ต้องแสดงเจตนา กำหนดข้อพินัยกรรมต่อหน้าพยานอย่างน้อย 2 คน ซึ่งอยู่พร้อมกัน ณ ที่นั้น

พินัยกรรมทำด้วยวาจา

2. พยานทั้งหมดต้องไปแสดงตนต่อกรรมการอำเภอ (นายอำเภอ) โดยมีชักช้าและแจ้งให้นายอำเภอทราบถึงข้อความเหล่านี้

2.1 ข้อความที่ผู้ทำพินัยกรรมได้สั่งไว้ด้วยวาจา

2.2 วัน เดือน ปี สถานที่ที่ทำการพินัยกรรม

2.3 พฤติการณ์พิเศษที่ไม่สามารถทำพินัยกรรมแบบอื่นที่กฎหมายกำหนด

พินัยกรรมทำด้วยวาจา

3. นายอำเภอจดข้อความที่พยานแจ้งไว้ และพยานทั้งหมดต้องลงลายมือชื่อ ถ้าลงลายมือชื่อไม่ได้ จะลงลายพิมพ์นิ้วมือโดยมีพยานลงลายมือชื่อรับรอง 2 คน ก็ได้

ความสมบูรณ์แห่งพินัยกรรมทำด้วยวาจาดังกล่าวข้างต้นย่อมสิ้นไป เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งเดือนนับแต่เวลาผู้ทำพินัยกรรมกลับมาสู่ฐานะที่จะทำพินัยกรรมตามแบบอื่นที่กฎหมายกำหนดไว้

4. ให้นำนายอำเภอเก็บรักษาพินัยกรรมด้วยวาจาไว้
จนกว่าจะมีผู้จัดการมรดก หรือผู้รับพินัยกรรมมา
ขอรับไป

ความเสียหายแห่งพินัยกรรมหรือข้อกำหนดพินัยกรรม

1

กรณีผู้ทำพินัยกรรมกำหนดห้ามผู้รับพินัยกรรมโอนทรัพย์สิน แต่ไม่กำหนดบุคคลที่จะเป็นผู้รับทรัพย์สินไว้ เมื่อผู้รับพินัยกรรมฝ่าฝืนข้อห้ามดังกล่าว ให้ถือว่าข้อกำหนดห้ามโอนในพินัยกรรมไม่มีผล

ความเสียหายแห่งพินัยกรรมหรือข้อกำหนดพินัยกรรม

2

กรณีผู้ทำพินัยกรรม ไม่มีความสามารถทำให้พินัยกรรมเป็น
โมฆะ คือ มีอายุต่ำกว่า 15 ปี หรือ เป็นบุคคลไร้ความสามารถ

ป.พ.พ. 1703 - 1704

3

กรณีพินัยกรรมหรือข้อกำหนดพินัยกรรมทำขึ้นขัดต่อกฎหมาย
พินัยกรรมนั้นย่อมเป็น โมฆะ เช่น ระบุผู้รับทรัพย์สินเป็นบุคคลต้องห้าม
พินัยกรรมที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายกำหนด เป็นต้น

ป.พ.พ. 1705

ความเสียหายแห่งพินัยกรรมหรือข้อกำหนดพินัยกรรม

4

ข้อกำหนดในพินัยกรรมเป็น โฆษะ

เช่น กำหนดบุคคลซึ่งไม่อาจที่จะทราบตัวแน่นอน ทรัพย์สินที่ยกให้
โดยพินัยกรรมระบุไว้ไม่ชัดเจน เป็นต้น

ความเสียหายแห่งพินัยกรรมหรือข้อกำหนดพินัยกรรม

5

ถ้าข้อกำหนดพินัยกรรมตั้งผู้รับพินัยกรรม โดยมีเงื่อนไขว่าให้
ผู้รับพินัยกรรมจำหน่ายทรัพย์สินที่ยกให้โดยพินัยกรรมนั้น
แก่บุคคลอื่น ให้ถือว่าเงื่อนไขนั้นเป็นอันไม่มีเลย

ป.พ.พ. 1707

6

กรณีมีการร้องขอให้เพิกถอนพินัยกรรมที่ทำขึ้น
เพราะถูกข่มขู่ สำคัญผิด และถูกกลั่นแกล้ง

ป.พ.พ. 1708 - 1709

พินัยกรรมซึ่งได้ทำเป็นแบบเอกสาร
ฝ่ายเมืองหรือเอกสารฉบับนั้น กรรมการ
อำเภอจะเปิดเผยแก่บุคคลอื่นใดไม่ได้ใน
ระหว่างผู้ทำพินัยกรรมยังมีชีวิตอยู่

ผู้ทำพินัยกรรมจะเรียกให้กรรมการ
อำเภอส่งมอบพินัยกรรมนั้นแก่ตนใน
เวลาใด ๆ กรรมการอำเภอจำเป็นต้องส่ง
มอบให้ (ม.1662)

การส่งมอบพินัยกรรม

ถ้าเป็นพินัยกรรมแบบเอกสารฝ่ายเมือง
ก่อนส่งมอบพินัยกรรมให้กรมการอำเภอ**ตัด**
สำเนาพินัยกรรมไว้แล้วลงลายมือชื่อ
ประทับตราตำแหน่งเป็นสำคัญ โดยสำเนา
พินัยกรรมนั้นจะเปิดเผยแก่บุคคลอื่นใด
ไม่ได้ในระหว่างที่ผู้ทำพินัยกรรมยังมีชีวิต
อยู่ (ม.1662 ว.2)

การส่งมอบพินัยกรรม

การมาขอรับพินัยกรรม จะตั้งผู้อื่นมาทำการแทนก็ได้
แต่การแต่งตั้งให้มาแทนนั้นจะต้อง**ทำเป็นหนังสือมอบ
ฉันทะ** ถ้ามีเหตุควรสงสัยว่าใบมอบฉันทะนั้นไม่สมบูรณ์ให้
กรมการอำเภอมีอำนาจสอบสวนได้
(ข้อ 11 แห่งกฎ มท. ออกตามความใน ม.1672 แห่ง ป.พ.พ.)

ผู้ทำพินัยกรรมสามารถเพิกถอน
พินัยกรรมได้ทั้งหมดหรือบางส่วนใน
เวลาใดก็ได้ (ม.1693) ทำได้ 4 วิธี คือ

**1. ทำพินัยกรรมฉบับหลังขึ้นมา
เพิกถอนพินัยกรรมฉบับก่อน
(ม.1694)**

2. การทำลายหรือขีดฆ่าพินัยกรรม ด้วยความตั้งใจ (ม.1695)

**3. การโอนหรือทำลายทรัพย์สินอัน
เป็นวัตถุแห่งข้อกำหนดพินัยกรรม
ด้วยความสมัครใจ (ม.1696)**

4. การทำพินัยกรรมฉบับหลังมี ข้อความขัดกันกับพินัยกรรมฉบับ ก่อน (ม.1697)

*** ข้อสำคัญสำหรับการปฏิบัติงานทะเบียนพินัยกรรม

เซ็นให้ครบ ให้พร้อม

ระบุรายละเอียดให้ถูกต้อง

รายชื่อบุคคล
รายการทรัพย์สิน

อย่าลืมถ่ายเอกสาร

พินัยกรรมฝ่ายเมือง

ป.พ.พ. ม.1662 ว.2

เก็บให้ดี เก็บให้ลับ

การตัดทนายาทโดยธรรมมิให้รับมรดก

ทำได้ 2 วิธี คือ (ม.1608)

1. โดยพินัยกรรม หรือ
2. โดยทำเป็นหนังสือมอบไว้แก่พนักงาน
เจ้าหน้าที่

การถอนการตัดทายาทโดยธรรมมิให้รับมรดก

ทำได้ 2 วิธี คือ (ม.1609)

1. ถ้าการตัดมิให้รับมรดกทำโดยพินัยกรรม
จะถอนได้โดยพินัยกรรม
2. ถ้าการตัดมิให้รับมรดกได้ทำเป็นหนังสือมอบให้
พนักงานเจ้าหน้าที่ การถอนจะทำได้โดยพินัยกรรม
หรือทำเป็นหนังสือมอบไว้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ก็ได้

ทำได้ 2 วิธี ดังนี้

1. ทำเป็นหนังสือมอบไว้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่ง
อาจทำเอง หรือให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำให้ก็ได้
2. ทำเป็นสัญญาประนีประนอมยอมความ จะสละมรดก
แต่เพียงบางส่วน หรือโดยมีเงื่อนไข หรือมีเงื่อนไข
ไม่ได้ และเมื่อสละแล้วจะถอนไม่ได้

ผู้ใดจะสละหรือจำหน่ายโอนโดยประการใด
ซึ่งสิทธิอันหากจะมีในภายหน้า
ในการสืบทอดผู้ที่ยังมีชีวิตอยู่นั้นไม่ได้

อัตราค่าธรรมเนียม

ค่าธรรมเนียมแบบเอกสารฝ่ายเมือง **ใน** ที่ว่าการอำเภอถึงอำเภอ/เขต

ฉบับละ 50 บาท

คู่ฉบับ

ฉบับละ 10 บาท

ค่าธรรมเนียมแบบเอกสารฝ่ายเมือง **นอก** ที่ว่าการอำเภอถึงอำเภอ/เขต

ฉบับละ 100 บาท

คู่ฉบับ

ฉบับละ 20 บาท

อัตราค่าธรรมเนียม

พินัยกรรมแบบเอกสารลับ

ฉบับละ 20 บาท

หนังสือตัดทายาท หรือถอนการตัดทายาทโดยธรรมมิให้รับมรดก
หรือสละมรดก

ฉบับละ 20 บาท

คำรับมอบเก็บรักษาเอกสาร

ฉบับละ 20 บาท

อัตราค่าธรรมเนียม

ค่าคัดและรับรองสำเนาพินัยกรรมหรือเอกสาร

ฉบับละ 10 บาท

ค่าป่วยการพยานและล่ามซึ่งได้แก่พยานและล่ามเฉพาะที่ทางอำเภอ
จัดหาให้

ไม่เกินวันละ 50 บาท

แบบพิมพ์

พท.1 คำร้องขอทำพินัยกรรม ขอตัดทายาทฯ หรือถอนการตัดทายาทฯ หรือสละมรดก

พท.2 พินัยกรรมฝ่ายเมือง

พท.3 พินัยกรรมทำด้วยวาจา

พท.4 หนังสือตัดทายาทโดยธรรมมิให้รับมรดก

พท.5 หนังสือถอนการตัดทายาทโดยธรรมมิให้รับมรดก

พท.6 หนังสือสละมรดก

พท.7 ใบรับพินัยกรรม

พท.8 ใบรับหนังสือขอตัดทายาทฯ หรือถอนการตัดทายาทฯ หรือสละมรดก

??? ผู้จัดการมรดกโดยพินัยกรรม ไม่ยอมเป็น
ผู้จัดการมรดก จะดำเนินการอย่างไร

= ให้ทายาทหรือผู้มีส่วนได้เสีย หรือพนักงานอัยการ
ร้องต่อศาลขอให้ตั้งผู้จัดการมรดกขึ้น ใหม่ได้

??? บุคคลที่มีภูมิลำเนาอยู่แห่งหนึ่ง จะขอทำ
พินัยกรรม ณ อำเภอ/เขต อีกแห่งหนึ่งจะได้หรือไม่

= อำเภอ/เขตสามารถทำพินัยกรรม ใคร ๆ ก็ได้
โดยไม่ต้องคำนึงถึงว่าผู้นั้นจะมีภูมิลำเนาในท้องที่ใด

??? พินัยกรรมแบบเอกสารฝ่ายเมืองซึ่งเก็บรักษาไว้ที่อำเภอ กรณี
ที่มีผู้มาขอรับโดย นำหลักฐาน พก.7 มาแสดง และทางอำเภอไม่
อาจให้พินัยกรรมให้กับผู้ร้องได้เนื่องจากสูญหาย เหตุที่เกิด
ระหว่างเจ้าหน้าที่กับผู้มาขอรับพินัย กรรมจะเป็นอย่างไร

= กรณีที่เจ้าหน้าที่ของอำเภอทำเอกสารของทางราชการสูญหาย ซึ่ง
รวมถึงพินัยกรรมเอกสารฝ่ายเมืองด้วยนั้น ตาม ป.อ. ม. 158 บัญญัติไว้ว่า
ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน ทำให้เสียหาย ทำลายซ่อนเร้น เอาไปเสีย หรือทำให้
สูญหายหรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์ หรือเอกสารใดอันเป็นหน้าที่ของ
ตนที่จะปกครองหรือรักษาไว้หรือยินยอมให้ผู้อื่นกระทำเช่นนั้น
ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 7 ปี และปรับไม่เกิน 140,000 บาท

??? สามีภรรยาโดยถูกต้องตามกฎหมายและมีสินสมรสเป็นที่ดินแปลงจำนวน 1 แปลง โดยสามีประสงค์จะทำพินัยกรรมยกที่ดินนั้นให้น้องสาวตน และภรรยามีประสงค์จะทำพินัยกรรมยกที่ดินนั้นให้พี่ชายตนตน อยากทราบว่าทางอำเภอมีแนวทางปฏิบัติอย่างไร

= ป.พ.พ. ได้บัญญัติเกี่ยวกับการทำพินัยกรรมยกสินสมรสและการแบ่งสินสมรสระหว่างคู่สมรส สรุปได้ว่า สามีหรือภรรยาไม่มีอำนาจทำพินัยกรรมยกสินสมรสที่เกินกว่าส่วนของตนให้แก่บุคคลใดได้ และในการแบ่งสินสมรสเมื่อได้หย่าขาดจากกันหรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งตาย ให้แบ่งสินสมรสให้สามีและภรรยาได้ส่วนเท่ากันจะนั้น ในกรณีนี้ต้องทำพินัยกรรมเป็น 2 ฉบับ

??? พินัยกรรมที่อำเภอเก็บรักษาไว้ จะต้องเก็บรักษาไว้นานเท่าใด

= ในเรื่องการเก็บรักษาพินัยกรรมของอำเภอไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายใดที่บัญญัติกำหนดระยะเวลาในการเก็บรักษาพินัยกรรมเอาไว้ แต่ ป.พ.พ. ม.1754 ได้บัญญัติเรื่องอายุความไว้ว่า คดีฟ้องเรียกตามข้อกำหนดพินัยกรรมให้ฟ้องเมื่อพ้นกำหนด 1 ปี นับแต่เมื่อผู้รับพินัยกรรมรู้หรือควรรู้ แต่ทั้งนี้ มิให้ฟ้องร้องเมื่อพ้นกำหนด 10 ปี นับแต่เจ้ามรดกตาย ฉะนั้น อำเภอต้องเก็บรักษาพินัยกรรมไว้ จนกว่าจะมีผู้มาขอรับพินัยกรรม ก็จะต้องเก็บรักษาไว้ไม่น้อยกว่า 10 ปี นับแต่ผู้ที่ทำพินัยกรรมถึงแก่ความตาย

??? บุตรบุญธรรมมีสิทธิรับมรดกแทนที่ได้หรือไม่

= การรับมรดกแทนที่กฎหมายให้สิทธิเฉพาะผู้สืบสันดาน โดยตรงเท่านั้นคือเฉพาะลูกในไส้ไม่ว่าจะเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายหรือบุตรนอกกฎหมายที่บิดารับรอง แต่ไม่รวมถึงลูกนอกไส้คือบุตรบุญธรรมเพราะ ไม่ใช่เป็นผู้สืบสันดานโดยตรงของผู้ที่ตนเข้ารับมรดกแทนที่

??? พินัยกรรมได้กำหนดอายุบุคคล 15 ปี (ขั้นต่ำ) ว่าสามารถทำพินัยกรรมได้ แต่มีได้กำหนดกำหนดอายุบุคคลขั้นสูงเอาไว้ ว่าเท่าไรหรือถึงยังมีความสามารถทำพินัยกรรมได้ จะเอาอะไรมาเป็นเครื่องวัดว่าบุคคลนั้นมีสติหรือร่างกายสมบูรณ์ดี (กรณีที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป)

= เมื่อมีผู้มาขอทำพินัยกรรม หากมีเหตุอันควรสงสัยว่าอาจเป็นบุคคลวิกลจริต หรือมีปัญหาเกี่ยวกับความสามารถ กรมการอำเภอ (นายอำเภอ) ย่อมมีความสามารถสอบสวนเหตุการณ์และรายละเอียดที่เป็นประโยชน์แก่การพิจารณาถึงความสามารถของผู้นั้น ขึ้นไว้ประกอบเรื่องไว้

??? ถ้าผู้ทำพินัยกรรมจะทำเป็นคู่ฉบับ คู่ฉบับนั้นจะผิด
ของประทัตตราหรือไม่และ ใครเป็นผู้เก็บรักษา

= คู่ฉบับของพินัยกรรมก็เหมือนกับพินัยกรรม ดังนั้น คู่ฉบับนั้น
จะต้องประทัตตราและผิดของ แล้วอำเภอเก็บรักษาไว้เหมือน กับ
การเก็บรักษาพินัยกรรม และเรียกเก็บค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดไว้
ในกฎกระทรวง ฉ. ๒ (พ.ศ. 2503) ออกตามความใน ม. 1672 แห่ง
ป.พ.พ. หากผู้ทำพินัยกรรม จะรับไปเก็บรักษาไว้เอง ก็ให้รับไปได้

??? กรณีเจ้าของพินัยกรรมทำเอกสารพินัยกรรมตัวจริงหาย
สามารถจะขอคัดสำเนาที่อำเภอทำสำเนาไว้ เพื่อเก็บเอาไว้แทนตัว
จริง หรือต่อไปนำไปอ้างอิงต่อหน่วยงานหรือศาล จะได้หรือไม่

= เจ้าของพินัยกรรมสามารถขอคัดและให้อำเภอรับรองสำเนา
พินัยกรรมได้ใหม่ โดยเสียค่าธรรมเนียมตามกฎหมายกระทรวง ฉ. ๒ (พ.ศ.
2503) ออกตามความใน ม. 1672 แห่ง ป.พ.พ. คือ ฉบับละ ๑๐ บาท ซึ่ง
สำเนาพินัยกรรมที่อำเภอคัดและรับรองให้นี้ สามารถนำไปใช้เป็น
หลักฐานอ้างอิงต่อหน่วยงานหรือศาลได้

??? ทายาทโดยธรรมได้รับสิทธิมรดกโดยพินัยกรรมแล้ว
ยังมีสิทธิรับมรดกในฐานะทายาทโดยธรรมอีกหรือไม่

= ทายาทโดยธรรมที่มีสิทธิรับทรัพย์สืบตามพินัยกรรม และ
มีสิทธิรับมรดกอื่น ๆ ในฐานะทายาทโดยธรรมอีก

??? ทำพินัยกรรมยกทรัพย์ให้วัด โดยเจ้าอาวาสลงชื่อเป็น
พยานในพินัยกรรมด้วย พินัยกรรมนั้นจะมีผลบังคับได้หรือไม่

= พินัยกรรมมีผลใช้บังคับได้ ไม่เป็นโมฆะ เพราะวัดเป็นนิติ
บุคคล ต่างจากเจ้าอาวาส จึงไม่ถือว่าวัดเป็นพยานในพินัยกรรม

??? พินัยกรรมแบบเอกสารฝ่ายเมืองนั้น กรมการอำเภอที่
ลงชื่อในพินัยกรรมจะลงชื่อ ในฐานะพยานอีกฐานะหนึ่งได้
หรือไม่

= ไม่ได้ จะต้องมีพยานซึ่งเป็นบุคคลอื่นอีกอย่างน้อย 2 คน
จึงจะสมบูรณ์เป็นพินัยกรรมแบบเอกสารฝ่ายเมือง

??? พินัยกรรมแบบเอกสารฝ่ายเมืองที่ผู้ทำพินัยกรรมฝ่ายเมืองที่ผู้ทำพินัยกรรมไม่ได้ยื่นคำร้องแสดงความจำนงตามระเบียบก็ดี และปลัดอำเภอจัดทำพินัยกรรมไม่ได้เขียนข้อความในวันเปิดทำงานตามปกติก็ดี พินัยกรรมดังกล่าวจะสมบูรณ์หรือไม่

= ถ้าเอกสารนั้นมีรายการถูกต้องครบถ้วนตามที่บัญญัติไว้ใน ม.1658 แห่ง ป.พ.พ. แล้ว ก็ถือว่าเป็นพินัยกรรมที่สมบูรณ์ตามกฎหมาย (แต่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติอาจจะถือว่าปฏิบัติหน้าที่บกพร่องก็ได้)

??? พินัยกรรมที่ทำเป็นเอกสารลับนั้น จะให้กรมการอำเภอ
มาทำนอกที่ว่าการอำเภอได้หรือไม่

= พินัยกรรมที่ทำเป็นเอกสารลับนั้น ผู้ทำจะต้องนำพินัยกรรมที่
เสร็จของแล้วและพยานไปแสดงต่อกรมการอำเภอ จะให้กรมการ
อำเภอมารับทำนอกที่ว่าการอำเภอเช่นเดียวกับพินัยกรรมแบบเอกสาร
ฝ่ายเมืองนั้นไม่ได้

??? คนป่วยเป็นโรคลมจุกเสียด จะสามารถทำ
พินัยกรรมด้วยวาจา ได้หรือไม่

= ไม่ได้ เพราะโรคลมจุกเสียดไม่ใช่โรคระบาด อันจะเป็น
เหตุให้ทำพินัยกรรม ด้วยวาจาตาม ม.1663 แห่ง ป.พ.พ. ได้

??? ผู้รับพินัยกรรมสามารถที่จะรับมรดกแทนที่กัน
ได้หรือไม่

= ไม่ได้ เพราะการรับมรดกแทนที่ มีได้แต่เฉพาะทายาทโดย
ธรรมเท่านั้น ตาม ม.1624 แห่ง ป.พ.พ.

??? การที่ผู้ทำพินัยกรรมแบบเอกสารฝ่ายเมือง ยื่นคำร้องต่อ
นายอำเภอขอถอนพินัยกรรมโดยมิได้ขอทำลายหรือขีดฆ่าพินัย
กรรม และนายอำเภอก็สั่งรวมเรื่องเท่านั้น อยากทราบว่า กรณี
เช่นนี้ ถือว่าได้มีการเพิกถอนพินัยกรรมแล้วหรือไม่

= ยังไม่ถือว่าได้มีการเพิกถอนพินัยกรรมนั้น เพราะการเพิก
ถอนพินัยกรรมผู้ทำพินัยกรรมจะต้องทำลายหรือขีดฆ่าเสีย
ด้วยความตั้งใจ

??? ผู้ทำพาณิชย์กรรมได้ทำพาณิชย์กรรมชั้นฉบับหนึ่ง ยกที่ดินให้แก่ นาย ก. ต่อมาผู้ทำพาณิชย์กรรมได้ทำพาณิชย์กรรมอีกฉบับหนึ่งยกที่ดิน แปลงดังกล่าวให้แก่ นาย ข. อยากทราบว่าผู้มีสิทธิได้รับมรดกที่ดิน คือใคร

= ผู้มีสิทธิรับมรดกที่ดิน คือ นาย ข. เพราะพาณิชย์กรรมฉบับ ก่อนถูกเพิกถอนโดยพาณิชย์กรรมฉบับหลัง

??? ทำพินัยกรรมยกทรัพย์ทั้งหมดให้แก่บุคคลสองคนได้
คนละครึ่ง และเมื่อผู้รับพินัยกรรมคนหนึ่งตายก่อนผู้ทำ
พินัยกรรม มรดกส่วนที่ยกให้คนที่ตายนั้นจะตกทอดแก่ผู้รับ
พินัยกรรมอีกคนหนึ่งหรือไม่

= ถ้าผู้รับพินัยกรรมตายก่อนเจ้ามรดก มรดกย่อมตกทอดแก่
ทายาทโดยธรรมของผู้ทำพินัยกรรม ไม่ใช่ตกทอดแก่ผู้รับ
พินัยกรรมอีกคน

??? การทำพินัยกรรม หากปลัดอำเภอเป็นผู้ลงลายมือ
จะต้องลงลายมือชื่อในฐานะอะไร จะลงลายชื่อในฐานะ
ปลัดอำเภอทำการแทน หรือรักษาราชการแทนนายอำเภอ

= ต้องลงลายมือชื่อในฐานะปลัดอำเภอรักษาราชการแทนนายอำเภอ
พินัยกรรมจึงจะสมบูรณ์ หากลงลายมือชื่อในฐานะทำการแทนนายอำเภอ จะ
เป็นการทำไปโดยไม่มีอำนาจ ขัดต่อ ป.พ.พ. เพราะตาม พ.ร.บ. ระเบียบบริหาร
ราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ม.62 บัญญัติ ให้โอนอำนาจและหน้าที่ของกรรมการ
อำเภอไปเป็นอำนาจและหน้าที่ของนายอำเภอ

??? กรณีที่เจ้ามรดกมีทายาทโดยธรรมในลำดับเดียวกันหลายคน หากเจ้ามรดกมีความประสงค์ที่จะไม่ให้ทายาทโดยธรรมบางคน ได้รับมรดกของตน เจ้ามรดกจะต้องดำเนินการอย่างไร

= เจ้ามรดกจะต้องตัดทายาทโดยธรรมของตนคนนั้นมิให้รับมรดก สามารถกระทำได้ 2 วิธีได้แก่

1. โดยพินัยกรรม 2. โดยทำเป็นหนังสือมอบไว้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่

??? เจ้ามรดกที่ได้ตัดทายาทโดยธรรมของตนมิให้รับมรดกแล้ว
ต่อมาต้องการให้ทายาทโดยธรรมคนที่ถูกตัดมรดกได้รับมรดกจะ
ดำเนินการได้หรือไม่ถ้าได้จะต้องดำเนินการอย่างไร

= เจ้ามรดกจะต้องถอนการตัดทายาทโดยธรรมของตนคนนั้นมิให้
รับมรดก สามารถกระทำได้ 2 วิธีได้แก่

1. โดยพินัยกรรม 2. โดยทำเป็นหนังสือมอบไว้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่

??? การสละมรดก จะสละไว้ล่วงหน้าก่อนที่เจ้ามรดกตาย
จะได้หรือไม่

= การสละมรดก จะสละไว้ล่วงหน้าก่อนที่เจ้ามรดก
ตายไม่ได้

??? ผู้เยาว์จะสามารถทำการจดทะเบียนได้หรือไม่

= การผู้เยาว์สามารถทำการจดทะเบียนได้โดยต้อง
ได้รับความยินยอมจากบิดามารดาหรือผู้ปกครองและ
ต้องได้รับอนุมัติจากศาลแล้ว

??? พระภิกษุมีสิทธิรับมรดกหรือไม่

= พระภิกษุมีสิทธิรับมรดกในฐานะทายาทโดยธรรมและในฐานะ
ผู้รับพินัยกรรมได้

แต่พระภิกษุนั้นจะเรียกร้องเอาทรัพย์มรดกในฐานะทายาทโดยธรรม
ไม่ได้ เว้นแต่ จะได้สืบทอดจากสมณเพศมาเรียกร้องภายในกำหนดอายุ
ความ คือ ภายในกำหนด 1 ปี นับแต่เมื่อเจ้ามรดกตายหรือนับแต่เมื่อ
ทายาทโดยธรรมได้รู้หรือควรได้รู้ถึงความตายของเจ้ามรดกหรือ
ภายใน 10 ปี นับแต่เจ้ามรดกตาย

??? ทรัพย์สินของพระภิกษุที่ได้มาในระหว่างเวลาที่อยู่ใน
ใน สมณเพศนั้น เมื่อพระภิกษุถึงแก่มรณภาพ ทรัพย์สิน
จะตกแก่ใคร

= ทรัพย์สินนั้นตกเป็นสมบัติของวัดที่เป็นภูมิลำเนาของ
พระภิกษุนั้น เว้นแต่พระภิกษุนั้นจะได้จำหน่ายไปในระหว่าง
ชีวิตหรือโดยพินัยกรรม

??? บุคคลที่ถูกศาลสั่งให้เป็นบุคคลสาบสูญแล้วนั้น มรดกของ
บุคคลนั้นจะตกทอดแก่ทายาทหรือไม่

= เมื่อบุคคลใด ถูกศาลสั่งให้เป็นคนสาบสูญแล้วมรดกของบุคคล
นั้นก็ตกทอดแก่ทายาทโดยธรรมหรือผู้รับพินัยกรรม

??? บุคคลที่จะเป็นพยานในพินัยกรรมนั้นมีคุณสมบัติเหมือนกับ
บุคคลที่เป็นพยานตาม พ.ร.บ. จดทะเบียนครอบครัวหรือไม่

= มีคุณสมบัติเหมือนกับบุคคลที่จะเป็นพยานได้ตาม พ.ร.บ.
บัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พ.ศ. 2478 คือ 1. บรรลุนิติภาวะแล้ว
2. ไม่ใช่บุคคลวิกลจริตหรือบุคคลซึ่งศาลสั่งให้เป็นผู้เสมือนไร้
ความสามารถ 3. ไม่ใช่บุคคลที่หูหนวก เป็นใบ้ หรือจักษุบอดทั้งสอง
ข้าง

??? กรณีที่เจ้ามรดกตายโดยไม่มีทายาทโดยธรรมและไม่ได้ทำ
พินัยกรรมไว้มรดกจะตกทอดแก่ใคร

= เมื่อเจ้ามรดกตายโดยไม่มีทายาทโดยธรรมและไม่ได้ทำ
พินัยกรรมไว้ มรดกนั้นก็ตกทอดแก่แผ่นดิน

??? พินัยกรรมแบบเอกสารลับที่ผู้ทำพินัยกรรมไม่ได้ลง
ลายมือชื่อในพินัยกรรมจะมีผลสมบูรณ์ตามกฎหมาย
หรือไม่

= เป็นโมฆะ เพราะไม่ได้ทำให้ถูกต้องตามแบบที่
กฎหมายกำหนดไว้

??? การแก้ไขเปลี่ยนแปลงในพินัยกรรมจะสามารถกระทำ
ได้หรือไม่ หากกระทำได้จะต้องทำอย่างไร

= การขูดลบ ตกเติม หรือการแก้ไขเปลี่ยนแปลง อย่าง
อื่นซึ่งพินัยกรรมนั้นย่อมไม่สมบูรณ์เว้นแต่จะได้ปฏิบัติ
ตามแบบอย่างเดียวกับการทำพินัยกรรม คือ จะต้องให้ผู้ที่
ลงลายมือชื่อในพินัยกรรมลงลายมือชื่อกำกับไว้ทุกคน

??? พินัยกรรมแบบเขียนเองทั้งฉบับนั้นจะต้องมีพยาน
ด้วยหรือไม่

= พินัยกรรมแบบเขียนเองทั้งฉบับนั้นไม่จำเป็นต้องมี
พยานตามกฎหมายบัญญัติไว้เพียงว่าผู้ทำพินัยกรรมต้อง
เขียนด้วยมือตนเองซึ่งข้อความทั้งหมด วัน เดือน ปี และ
ลายมือชื่อของตน

??? การลงลายมือชื่อของผู้ทำพาณิชย์กรรมนั้นจะใช้
เครื่องหมายอื่นใดหรือแกลงได้หรือไม่

= การลงลายมือชื่อของผู้ทำพาณิชย์กรรมนั้นจะใช้เครื่องหมายอื่นใด
หรือแกลงไม่ได้ เพราะตาม ม. 1665 แห่ง ป.พ.พ. บัญญัติไว้ว่า
เมื่อผู้ทำพาณิชย์กรรมจะต้องลงลายมือชื่อแล้วจะให้เสมอกับการลง
ลายมือชื่อได้ก็แต่ด้วยลงลายพิมพ์นิ้วมือ โดยมีพยานลงลายมือชื่อ
รับรองไว้ด้วยสองคนในขณะนั้น

??? นายดำจะทำพินัยกรรมยกทรัพย์สินสมบัติให้แก่บุตรหลานแต่เขียนหนังสือไม่ได้ จึงขอให้นายแดงเขียนให้ และนายดำประสงค์ให้นายแดงระบุในพินัยกรรมฉบับนั้นว่ายกรถยนต์ 1 คัน ให้แก่นายแดงด้วย เมื่อนายดำตายนายแดงจะได้รับรถยนต์ดังกล่าวตามพินัยกรรมหรือไม่

= ไม่ได้ เพราะกฎหมายกำหนดไว้ว่า ผู้เขียน หรือพยาน ในพินัยกรรม และคู่สมรสของบุคคลดังกล่าวจะเป็นผู้รับทรัพย์สินตามพินัยกรรมนั้น
ไม่ได้

??? นายยอ และ นายยัง ได้ลงลายมือชื่อเป็นพยานในพินัยกรรมต่อหน้า นายยาวผู้ทำพินัยกรรมต่อมาอีก 3 วัน นายยาว จึงพิมพ์ลายนิ้วมือใน พินัยกรรมต่อหน้าพยานชุดเดิม พินัยกรรมของนายยาวจะมีผลอย่างไร

= ใช้บังคับได้ พยานลงลายมือชื่อในพินัยกรรมต่อหน้าผู้ทำพินัยกรรม แล้วแต่ต่อมาอีก 3 วันผู้ทำพินัยกรรมจึงลงลายมือในพินัยกรรมต่อหน้า พยานชุดเดิม พินัยกรรมฉบับนี้จึงมีผลใช้บังคับได้

??? นายตุ่นเจ้ามรดกได้ทำพินัยกรรมไว้ 7 ฉบับโดยทำพร้อมกันและมีข้อความเหมือนกัน ถ้าพินัยกรรมฉบับที่ 1 - 6 สูญหายพินัยกรรมที่เหลืออยู่จะมีผลอย่างไร

= ใช้ได้ พินัยกรรมของนายตุ่นทุกฉบับมีข้อความเหมือนกัน และทำพร้อมกัน จึงเป็นต้นฉบับพินัยกรรมทั้งหมด จะอ้างสิทธิในพินัยกรรมฉบับใดชิ้นมารับมรดกก็ได้

??? นายเหลื่องประสงค์จะทำพินัยกรรมแบบเขียนเอง 1 ฉบับ แต่
ลายมือเขียนหนังสืออ่านยาก จนบางครั้งอ่านไม่รู้เรื่อง จึงใช้
เครื่องพิมพ์ดีดพิมพ์ข้อความพินัยกรรมพินัยกรรมของนายเหลื่อง
จะเป็นอย่างไร

= ไม่ถือว่าเป็นพินัยกรรมแบบเขียนเองทั้งฉบับกฎหมาย
กำหนดไว้ว่าพินัยกรรมแบบเขียนเองทั้งฉบับนั้น ผู้ทำ
พินัยกรรมต้องเขียนด้วยมือตนเอง ซึ่งข้อความทั้งหมด วัน
เดือน ปี และลายมือชื่อของตน

??? นายมีมาติดต่อขอทำพาณิชย์กรรมแบบเอกสารฝ่ายเมืองกับ นายอำเภอ เมื่อตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อย นายอำเภอจึงให้ นายมีลงลายมือในพาณิชย์กรรม แต่ปรากฏว่านายมีเขียนหนังสือ ไม่ได้และนิ้วกุดด้วย นายอำเภอจะดำเนินการอย่างไร

= ให้นายมีพิมพ์ลายนิ้วมือที่กุดนั้นตามปกติ แม้ว่านิ้วมือของ นายมีจะไม่มีลายนิ้วมือ ก็ต้องมีพยานลงลายมือชื่อรับรอง ถูกต้อง

??? นายดีไปพบนายอำเภอที่ว่าการอำเภอแห่งหนึ่งแล้วแจ้งความประสงค์ว่าต้องการทำพินัยกรรมแบบเอกสารฝ่ายเมือง โดยให้ระบุว่า ถ้าตนถึงแก่ความตายไปแล้วยินดีอุทิศศพของตนให้มหาวิทยาลัย เพื่อนักศึกษาแพทย์จะได้ศึกษาค้นคว้าต่อไป นายอำเภอจะดำเนินการอย่างไร

= นายอำเภอจะจัดทำให้ เพราะถึงแม้ศพของผู้ตายไม่ใช่ทรัพย์สิน แต่ก็สามารถทำพินัยกรรมแบบเอกสารฝ่ายเมืองได้ เพราะกฎหมายกำหนดไว้ว่า นอกจากผู้ทำพินัยกรรมจะแสดงเจตนา กำหนดการเผื่อตายในเรื่องทรัพย์สินแล้ว ยังแสดงเจตนาในการต่าง ๆ อันจะทำให้เกิดผลบังคับได้ตามกฎหมายเมื่อคนตายก็ได้

??? กรณีผู้รักษาราชการแทนนายอำเภอสั่งให้ปลัดอำเภอเป็นผู้ช่วยตนในการ
ซักถามผู้ทำพินัยกรรมและจดข้อความไปพิมพ์ขึ้นเป็นอักษรแบบพิมพ์
ผู้รักษาราชการแทนนายอำเภอบันทึกไว้ท้ายข้อความว่าผู้ทำพินัยกรรมได้
แจ้งข้อความที่ประสงค์ให้ใส่ไว้ในพินัยกรรมดังกล่าวต่อหน้าตนกับลงลายมือชื่อ
ประทับตราตำแหน่งไว้เป็นสำคัญแล้ว ถือว่ามีผลตามกฎหมายหรือไม่

= ป.พ.พ. ม. 1658 (2) ได้บัญญัติให้กรมการอำเภอต้องจดข้อความใน
พินัยกรรมเอกสารฝ่ายเมืองด้วยตนเอง
ถือได้ว่าผู้รักษาราชการแทนนายอำเภอจดข้อความลงไว้ด้วยตนเอง
พินัยกรรมจึงสมบูรณ์ตามกฎหมาย

??? กรณีพินัยกรรมเอกสารฝ่ายเมืองที่ผู้ทำลงลายพิมพ์นิ้วมือ และมีผู้ลงลายมือชื่อเป็นพยานสองคน กับมีปลัดอำเภอรักษาราชการแทนปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้ากิ่งอำเภอเป็นผู้จัดทำและลงลายมือชื่อด้วย แต่มิได้ประทับตราตำแหน่งไว้เป็นสำคัญตาม ป.พ.พ. ม.1655 (4) นั้น พินัยกรรมสมบูรณ์หรือไม่

= เป็นพินัยกรรมที่สมบูรณ์ในฐานะที่เป็นพินัยกรรมธรรมดาตาม ป.พ.พ. ม.1656 (แสดงเจตนา) และ ม. 1655 (แบบธรรมดา)

??? กรณีที่ประชาชนไม่ได้ยื่นคำร้องเอง เอกสารพินัยกรรม
ดังกล่าว จะมีผลตามกฎหมายหรือไม่

= การยื่นคำร้องเป็นแต่เพียงระเบียบไม่เกี่ยวกับเรื่องแบบแห่ง
พินัยกรรม ฉะนั้น แม้ผู้ทำพินัยกรรมไม่ได้ยื่นคำร้องเอง ก็ไม่มี
ผลกระทบกระเทือนถึงความสมบูรณ์ของพินัยกรรม

??? กรณีปลัดอำเภออาวุโสรักษาราชการแทนนายอำเภอมาลงนาม
ในภายหลัง โดยไม่ได้ลงนามต่อหน้าพยานและผู้ทำพินัยกรรม จะมี
ผลสมบูรณ์ตามกฎหมายหรือไม่

= ขณะจดข้อความนั้น มิได้กระทำต่อหน้าพยานอย่างน้อยสอง
คนพร้อมกันพินัยกรรมนี้จึงขัดต่อบทบัญญัติ ม. 1658 และตก
เป็นโมฆะตาม ม.1705

??? กรณีพินัยกรรมเอกสารฝ่ายเมืองซึ่งมีข้อความอื่นเป็นตัวพิมพ์
ทั้งสิ้น แต่เว้นช่องวันที่ทำพินัยกรรมว่างไว้ และมีการเขียน
เลข 16 ซึ่งเป็นวันที่ทำพินัยกรรมลงไป ถือว่าเป็นการตกเติมหรือ
เปลี่ยนแปลงพินัยกรรม หรือไม่

= ไม่ถือว่าเป็นการตกเติมหรือเปลี่ยนแปลงซึ่งพินัยกรรม
จึงไม่จำเป็นต้องมีผู้ทำพินัยกรรม พยานและกรมการอำเภอ
ลงลายมือชื่อกำกับเลข 16 ดังที่บัญญัติไว้ตาม ป.พ.พ. ม. 1658
วรรคท้าย

??? กรณีพินัยกรรมไม่ระบุวัน เดือน ปี จะตกเป็นโมฆะหรือไม่

= พินัยกรรมมีพยานลงลายมือชื่อสองคน แต่มิได้ลงวันเดือนปีใน
ขณะที่ทำพินัยกรรม ต้องถือว่าเป็นพินัยกรรมที่สร้างขึ้นโดยขัดต่อ
บทบัญญัติแห่ง ม.1656 ย่อมเป็นโมฆะตามที่บัญญัติไว้ใน ม.1705
(ข้อสังเกต ว/ด/ป ทำให้ทราบคำสั่งครั้งสุดท้าย ตาม กม.)

??? กรณีที่นายทะเบียนได้ดำเนินการให้แก้ไขพินัยกรรมที่พิมพ์ผิดพลาดโดยใช้ยาลบหมึกกลบถ้อยคำแล้วพิมพ์ใหม่เป็นต้นฉบับหรือคู่ฉบับ แก้ไขชื่อจาก "นายสม" เป็น "นายสม" เพื่อให้ถูกต้องตามความจริง โดยผู้ทำพินัยกรรม (นายสม) และพยานรู้เห็น จากนั้นนายทะเบียนจึงลงลายมือชื่อและประทับตราเพียงคนเดียว จะถือว่าเป็นการขุดลบตกเติมหรือเปลี่ยนแปลงพินัยกรรม หรือไม่

= ไม่ถือว่าเป็นการขุด ลบ ตก เติม หรือการแก้ไขเปลี่ยนแปลงอย่างอื่น ซึ่งพินัยกรรม จึงไม่จำเป็นต้องให้ผู้ทำพินัยกรรม พยาน และนายทะเบียนลงลายมือชื่อกำกับตาม ป.พ.พ. ม.1658 วรรคสอง

??? กรณีพาณิชย์กรรมเอกสารฝ่ายเมืองซึ่งมีผู้ลงลายพิมพ์นิ้วมือเป็นพยานคนหนึ่ง และมีนายอำเภอผู้จัดทำพาณิชย์กรรมลงลายมือชื่อในฐานะนายอำเภอนั้น พณิชย์กรรมนั้นจะใช้ได้หรือไม่

= การลงลายพิมพ์นิ้วมือเป็นพยานใช้ไม่ได้ พยานในพาณิชย์กรรมจึงเหลือเพียงคนเดียวขัดต่อ ป.พ.พ. ม.1658 และตกเป็นโมฆะตาม ม. 1705 แต่พาณิชย์กรรมฉบับนี้จัดทำต่อหน้านายอำเภอ จึงถือได้ว่านายอำเภอเป็นพยานในพาณิชย์กรรมด้วยอีกผู้หนึ่ง โดยไม่จำเป็นต้องมีข้อความเขียนบอกว่าลงชื่อเป็นพยานอีกฐานะหนึ่ง เมื่อรวมแล้วจึงเป็นพาณิชย์กรรมที่ทำต่อหน้าพยานอย่างน้อยสองคนพร้อมกับอนุโลมเข้าแบบพาณิชย์กรรมธรรมดา

??? กรณีพินัยกรรมเอกสารฝ่ายเมืองซึ่งมีผู้ลงลายพิมพ์นิ้วมือเป็นพยานคนหนึ่ง และมีนายอำเภอผู้จัดทำพินัยกรรมลงลายมือชื่อในฐานะนายอำเภอนั้น พินัยกรรมนั้นจะใช้ได้หรือไม่

= การลงลายพิมพ์นิ้วมือเป็นพยานใช้ไม่ได้ พยานในพินัยกรรมจึงเหลือเพียงคนเดียวขัดต่อ ป.พ.พ. ม.1658 และตกเป็นโมฆะตาม ม. 1705 แต่พินัยกรรมฉบับนี้จัดทำต่อหน้านายอำเภอ จึงถือได้ว่านายอำเภอเป็นพยานในพินัยกรรมด้วยอีกผู้หนึ่ง โดยไม่จำเป็นต้องมีข้อความเขียนบอกว่าลงชื่อเป็นพยานอีกฐานะหนึ่ง เมื่อรวมแล้วจึงเป็นพินัยกรรมที่ทำต่อหน้าพยานอย่างน้อยสองคนพร้อมกับอนุโลมเข้าแบบพินัยกรรมธรรมดา

??? นายทะเบียนทำพินัยกรรมเอกสารฝ่ายเมืองให้กับประชาชนในวันหยุด พินัยกรรมนั้นจะมีผลหรือไม่

= ไม่มีผลกระทบกระเทือนถึงความสมบูรณ์ของพินัยกรรม
เมื่อเอกสารนั้นมีรายการถูกต้องครบถ้วนตามที่บัญญัติไว้ใน
ม.1658 แห่ง ป.พ.พ. แล้ว ถือได้ว่าเป็นพินัยกรรมที่สมบูรณ์ตาม
กฎหมาย

??? เงินช่วยเพื่อนครู (ช.พ.ค.) ซึ่งสมาชิกช่วยกันบริจาคเพื่อ
อนุเคราะห์ช่วยเหลืองานศพและครอบครัวของสมาชิกคนใดคน
หนึ่งซึ่งถึงแก่กรรมลงนั้น ถือว่าเงิน ช.พ.ค. เป็นกองมรดกหรือไม่

= ไม่ใช่กองมรดกของผู้ตาย ผู้ตายจึงทำพินัยกรรมยกให้
ใครไม่ได้

??? บำนาญตกทอด เป็นกองมรดก หรือไม่

= กฎหมายบัญญัติให้สิทธิบุคคลที่กฎหมายระบุไว้
โดยตรง ไม่ใช่เป็นมรดกของผู้ตาย

ทะเบียนพินัยกรรม

เริ่ม 1 กันยายน 2552

หนังสือรับรอง

แบบหนังสือรับรอง
(ตามระเบียบข้อ ๒๔)

แบบที่ ๑๐

เลขที่..... (ส่วนราชการเจ้าของหนังสือ)

(ข้อความ) หนังสือฉบับนี้ให้เพื่อรับรองว่า (ระบุชื่อบุคคล นิติบุคคลหรือหน่วยงานที่จะไม่
สามารถรับรองหรือมีผลตำแหน่งและสังกัด หรือที่ชื่อ แล้วต่อด้วยข้อความที่รับรอง).....

ให้ไว้ ณ วันที่..... พ.ศ.

(ส่วนที่ใส่สำหรับเรื่องสำคัญ) (ลงชื่อ) (พิมพ์ชื่อเต็ม) (ตำแหน่ง)

รูปถ่าย (ถ้ามี)

(ประทับตราหรือสำเนาตรา)

(วงเล็บอยู่ใต้รายการรับรอง) (พิมพ์ชื่อเต็ม)

❖ หนังสือรับรองสถานภาพการสมรส

❖ หนังสือรับรองการใช้อำนาจปกครองบุตร

❖ หนังสือรับรองค่านำหน้านาม

มาตรา 87 กรรมการอำเภอต้องให้ราษฎรที่มีกิจธุระหาได้ทุกเมื่อ ถ้าราษฎรมาร้องทุกข์ข้อใด ซึ่งกรรมการ
อำเภอควรช่วยได้ ต้องช่วยตามสมควร (**พ.ร.บ. ลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457**)

-
- งานทะเบียนครอบครัว พิธีกรรม และนิติกรรม
02 791 7018 - 19
 - ทะเบียนชื่อบุคคล 02 791 7048 - 49
 - ทะเบียนสัตว์พาหนะ 02 791 7047
 - ทะเบียนสุสานและฌาปนสถาน 02 791 7021 - 22
 - ฌ.กน. 02 791 7026 - 27
 - ฌ.ปก. 02 791 7023 - 24
 - สายด่วน 1548

<http://www.dopabook.com>

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (ebook) สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

วันที่ 25 ธันวาคม 2565

คำค้น

จาก

ชื่อเรื่อง

หมวด

ทั้งหมด

ค้นหา

หน้าแรก

หนังสือ

รายงาน

แบบสอบถาม

คำแนะนำ

ผู้ดูแลระบบ

ทะเบียนทั่วไป

แสดงหน้าที่ 4/5

เลือกหน้า

<http://www.dopabook.com>

คู่มือปฏิบัติงาน
ทะเบียนพินัยกรรม

กองการทะเบียน
กรมการปกครอง
กระทรวงมหาดไทย

ขอบคุณครับ

つづく